

HECE ÖYKÜ

79

Dosya:

2016 Yılında Öykü

Söyleşi: Abdullah Harmancı ve Güray Süngü

Rasim Özdenören / Yavuz Demir / Mehmet Kahraman / Mesut Doğan / Zeynep Hicret / Cafer Özgül / Merve Koçak Kurt / Emin Gürdamur / Safiye Gölbaşı / Kemal Gündüzalp / Necati Mert / Sadık Yalsızuçanlar / Necip Tosun / Handan Acar Yıldız / Hasibe Çerko / Yıldırım Türk / Senem Gezeroğlu / Muhammet Erdevir / Sedat Demir / Aziza Rüya / Nurcan Toprak / Hanife Altun / Hümeysra Yabar / Cemal Şakar / Sadık Hidayet / Eyvaz Zeynalov / Abdullah Harmancı / Hâle Sert / Soner Oğuz / Meral Afacan Bayrak / Abdullah Kasay / H. Neşe Koçak / Zeynep Sati Yalçın / Ekrem Şahin / Volkan Zamanoğlu / Tuba Dere / Recep Seyhan / Hatice Bildirici / Ali Necip Erdoğan / Hatice Ebrar Akbulut / Orhan Güdek / D. D. Korkut / Zeynep Öter / Özlem Güner / Yusuf Öz / Ömer Küçükmehtemoğlu

CÜMLE YAYINLARI

GÜN DÖKÜMLERİ / Arif AY / GÜNLÜK / 13,5x21 cm / 200 Sayfa

Günlükler birer iç dökme metinleridir. Yazar kâğıda yaza yaza yalnızlığını azaltırken yaşadığı zamana da tanıklık etmiş olur. Kuşkusuz bu iç konuşmalar arasına bazen bir gözlem, bazen bir çatışma, sorgulamalar, karşı duruşlar girer. Bahçıvan eli değmemiş bir bahçenin doğal hali neyse bu metinler de o ölçüde doğallığa sahiptir diyebilirim.

Neden yazıldığına gelince, akıp giden zamana tanıklık etme çabasından başka bir şey değildir. Belleğin hatırlama özelliği olduğu kadar unutma özelliği de vardır. Bu yüzden yaşadıklarımız, yaşadıklarımız karşısında duygu, düşünce ve tutumlarımız kaydedilmediği zaman unutulur gider. Bunun önüne geçmenin yolu yazmaktır. Kaydederseniz kaybetmeyiz. Yaşadıklarımız, gözlemlerimiz, duygu ve düşüncelerimiz o an için bize kayda değer görünmeyebilir. Önemsiz bulduğumuz, kayda değer görmediğimiz o şeylerin bir zaman sonra ne kadar önemli olduğuna tanık oluruz.

Reşit Galip Cad. Hatır Sk. 23/2 GOP-ANKARA **Tel:** (0312) 437 08 85 **Fax:** (0312) 437 08 87

e-posta: bilgi@cumleyayinlari.com **www.cumleyayinlari.com**

HECEÖYKÜ

ŞUBAT
MART

79

KÜNYE

HECEÖYKÜ

İKİ AYLIK ÖYKÜ DERGİSİ
ISSN 1304-7604

YIL: 14 **SAYI:** 79
Şubat-Mart-2017

Yayın Türü: Yerel Süreli

Hece Yayıncılık Ltd. Şti. Adına
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Ö. Faruk Ergezen

Genel Yayın Yönetmeni
Rasim Özdenören

Yayın Kurulu
Ali Karaçalı, Ali Ulvi Temel
Dinçer Eşitgin, Hatice Bildirici

Son Okuma
Beza Nur Demirci

Yönetim Yeri
Konur Sk. No: 39/1
Kızılay/Ankara

İletişim
Tel: (312) 419 69 13 **Fax:** (312) 419 69 14
P.K. 79 Yenışehir/Ankara
İnternet Adresi: www.hece.com.tr
e-mail: hece@hece.com.tr

 twitter.com/hecedergi

 facebook.com/hecedergisi

Teknik Hazırlık: Bülent Güler

Kapak: Sarakusta web: sarakusta.com

Baskı: Dumat Ofset
Tel: (312) 278 82 00

2017 Yılı Abone Bedeli:
Yıllık: 80 TL.
Kurumlar İçin: 260 TL.
Hece ve Heceöykü Dergisi İçin: 200 TL.
Yurt Dışı: 100 Euro

Posta Çeki: 149582
Hece Basın Yayın Ltd. Şti.

Gelen yazılar yayımlansa da yayımlanmasa da geri verilmez. İnkelerimize uymayan ilanlar alınmaz.

Baskı Tarihi: 31.01.2017

ÖYKÜ ÜZERİNE

Rasim Özdenören/*Eleştiri, Bir Daha* / 5

ÖYKÜ

- Yavuz Demir/*Kentler ve Dualar* / 7
Mehmet Kahraman/*Bilmediğim Bir Şey Söyle* / 11
Mesut Doğan/*Beyaz Melek* / 16
Zeynep Hicret/*Çıkmaz Sokağın Kızları* / 21
Cafer Özgül/*Yaş Otuz* / 27
Merve Koçak Kurt/*Kapında Kül Bulutu* / 35
Emin Gürdamur/*Karanlık* / 38
Safiye Gölbaşı/*Nev Bir Zat* / 43

İÇİNDEKİLER

DOSYA: 2016 YILINDA ÖYKÜ

Kemal Gündüzalp/*Öykünün Yalnızlığı, Yalnızlığın Öyküsü* / 47

2016 Yılında Beğenilen İlk Beş Öykü Kitabı

Soruşturması

- Necati Mert / 57
Sadık Yalsızuçanlar / 57
Necip Tosun / 58
Handan Acar Yıldız / 59
Abdullah Harmancı / 59
Hasibe Çerko / 60
Mehmet Kahraman / 61
Yıldırım Türk / 61

2016 Yılında İlk Öykü Kitabı Yayımlananlarla İlgili

Soruşturma

- Senem Gezeroğlu / 62
Mesut Doğan / 64
Muhammet Erdevir / 65
Sedat Demir / 67
Aziza Rüya / 67
Nurcan Toprak / 68
Hanife Altun / 69
Hümeysra Yabar / 70
Kemal Gündüzalp/*2016 Yılında Yayımlanan Öykü Kitapları* / 71

BENİM ÖYKÜM

Cemal Şakar / 82

BAŞKA DÜNYALARIN ÖYKÜLERİ

- Sadık Hidayet/*Yarın* / 84
Eyvaz Zeynalov/*Hastalık* / 93

SON OKUMALAR
Abdullah Harmancı / 97

YAKIN PLAN

- Handan Acar Yıldız/Abdullah Harmancı'nın Son Kitabı**
'Melek Kayıtları' Üzerine Söyleşi: /103
- Handan Acar Yıldız/Allah'ı İncitmekten Korkan Kullar ve**
'Melek Kayıtları'... /108
- Senem Gezeroğlu/Güray Süngü'yle Öykü ve Romanları**
Üzerine Söyleşi /112
- Hâle Sert/Vicdan Sızlar: Sızım Sızım /117**

ÖYKÜ

- Soner Oğuz/Eksik Bir Seremoni ve Sonrası /121**
- Meral Afacan Bayrak/Bahar Gelgitleri /125**
- Abdullah Kasay/Yarım Kalan /128**
- H. Neşe Koçak/Onu Gördüğüm An /131**
- Zeynep Sati Yalçın/Eşikte Hayat /135**
- Ekrem Şahin/Bâki /140**
- Volkan Zamanoglu/Gazel Meselesi /143**

KAHRAMANIMA MEKTUPLAR

- Tuba Dere/"Gölgeler ve Hayaller Şehrinde" /148**

BAKIŞ

- Recep Seyhan/"Lacivert" Öyküsü Üzerinden Bahtiyar Aslan'ın**
Öykü Evrenine Giriş /155
- Hatice Bildirici/Hülya Soyşekerci'nin 'Hayaller ve**
Harfler'i Üzerine /167
- Ali Necip Erdoğan/Kurgunun Gerçeği Temsil Kabiliyeti**
ya da Handan Acar Yıldız'ın Öykü Paradigması /170
- Hatice Ebrar Akbulut/Yüz Akı Öyküler Anlatıcısı: Halime Toros /175**
- Orhan Güdek/Necatî Mert'ten "Mustafa'nın Karesi"ne**
Kareler ve Farklı Okuma Biçimleri /180

HECEÖYKÜ MEKTUBU

- D. D. Korkut/Ölü Kurmaca Kişi = Ölü Hikâye /187**

YENİ KİTAPLAR

- Özlem Güner/Şu Yağmur Bir Yağsa /190**
- Zeynep Öter/Rüya Dedektifi /191**

ÖYKÜ ÜZERİNE

RASİM ÖZDENÖREN

ELEŞTİRİ, BİR DAHA

İbni Haldun, *Mukaddime*'sinde, *Uvc bin Anak* adında birinin denizden taze balıkları yakalayarak güneşte kızarttığını anlatanlara karşı şu itirazı ileri sürüyor:

“Bunlar güneş sıcaklığının, kendisine yaklaştıkça fazlalaştığına inanırlar. Bilmezler ki, güneşin ısıtması, güneş aydınlığının yer küresine ve havaya yansımından ileri gelir. Yoksa güneşin kendisi ne sıcak, ne de soğuktur. Güneş ancak aydınlatıcı bir yıldızdır. Mizacı yoktur.” (İbni Haldun, *Mukaddime II*, MEB Y. 2. baskı, İst. 1970, s. 230).

İbni Haldun bu itirazı, en eski zamanlarda büyük yapılar meydana getirmiş ve ağır nesnelere taşımak zorunda kalmış olan insanların gövdece ve kuvvetçe kendi zamanında yaşayan insanlara nispetle çok daha büyük olduğuna dair kanaati bertaraf etme adına ileri sürüyor. Bir yandan, bu büyük eserlerin ilim, geometri ve makinelerin yardımıyla meydana getirilmiş olduğunu belirtirken, bir yandan da güneşin mahiyeti hakkında kendi zamanında var olan bir kanaatten yararlanıyor.

Bu itirazda söz konusu olan ilim, geometri ve makineler hakkında günümüzde de belirli kanaatlerimiz olduğu için veya en azından kullanılan bu kavramları biz günümüz söylemi çerçevesinde yorumladığımızdan yadırgatıcı bir yan görmüyoruz. Oysa “güneşin mizacı” hakkında belirtilen özelliklere dayanılarak ileri sürülen itirazı (buna eleştiri demekte sakınca görmemeli) yadırgıyoruz. Çünkü güneş hakkındaki bilgilerimiz İbni Haldun'dan (14. yy.) bu yana değişmiştir ve güneşin sadece aydınlatıcı değil, yakıcı da olduğu bilinmektedir. Böylece İbni Haldun'un eleştirmesinde, denizden balık yakalayarak güneşte kızartmanın ger-

çek olmadığına dair itirazın güneşin “mizacına” ilişkin bir özellik ile açıklanması gülünç görünebilecektir. Fakat eleştiride kullanılan yöntemin gene de doğru olduğunda kimsenin kuşkusu olamaz (olmamalı): eğer güneşin yakıcılığı yoksa, Uvc bin Anak’ın güneşte balık kızarttığına inanılması da söz konusu edilemeyecektir. Yani bu adamın güneşe uzanabilecek bir boyda veya yetenekte olduğu kabul edilse bile... Burada öne çıkan husus, hem önermelerin hem o önermelerden çıkarılan sonucun nesnel olarak tartışılabilir olmasında temerküz ediyor. Keyfi eleştirmede önermeler de, o önermelerden çıkarılan sonuçlar da nesnel olmadığı için tartışma ortamı da bulunmaz. “Bu öyküyü sevdim, bende elektrik yarattı veya sevmedim, bana bir şey söylemedi” kabilinden yargılar, ne öznel ne de nesnel bir nitelik taşır... Tümüyle keyfidirler: Ataç tarzı eleştiri bu kategoride yer alır. Daha önce söylemiştim, ona öznel eleştirmeci demek de yanlıştır, onun söylemi keyfidir...

Hemen şunu belirtme gereğini duyuyorum: İbni Haldun’un eleştirisinin isabeti (isabetsizliği) hakkındaki kanaatimiz, onun görüşünün değerini gözümüzden düşürmez. Çünkü o, döneminin bilgilerini kullanarak nesnel (objektif) bir eleştiri geliştiriyor. Bu eleştirinin (veya görüşün) isabetli olup olmaması ikincil bir sorundur. İbni Haldun, vaktiyle inşa edilmiş dev boyutlu yapıların, normal insanlar tarafından meydana getirilmiş olduğunu zamanının geçerli bilimine göre kanıtlamakta başarısızlığa düşmüştür denemez. Eleştirisi nesnel niteliktedir. Burada öne çıkan husus, verilerin tartışılabilir olup olmadığıdır.

Yargılama esnasında elimizde bulduğumuz hükümler sonuç olarak o dönemde egemen olan bilimsel anlayışların ürünüdür. Bilimsel anlayışları yönlendiren de o toplumun kültürüne hâkim olan temel paradigmadır.

Demek ki, yargılamamızın isabeti, kullandığımız hükümlerin (hukuk yasası, teori, doktrin veya kullandığımız öteki zihinsel ölçütler, önermeler) doğruluğu, yerindeliği ve isabeti ile uyumlu oluyor.

Platon’un diyalogları belki de ilk ciddi eleştirme örnekleridir. Filozofların, bir önceki felsefe doktrinlerine karşı yönelttikleri görüşler, bizce eleştirmenin en iyi örnekleridir. Çünkü burada, sonraki filozof kendinden önceki görüşleri belli bir perspektiften (kendi getirdiği kıstaslarla) çürütmeye veya değerlendirmeye ve irdelemeye tâbi tutarken, bir yandan da kendine özgü yeni görüşler ortaya koymaya, onları kanıtlamaya çalışmaktadır. Bu düşünce tarzı, Batılı kafa yapısının tabiatı hâline gelmiştir.

Böylece eleştirmenin bir eserin üzerine çullanmak demek olmadığını, sanıyorum ifade etmiş oluyoruz. Burada, kullanılan kıstasların yerinde olup olmadığı, bu kıstasların isabetle kullanılıp kullanılmadığı hususu ön almaktadır.

Eleştiriye başlayabilmek için ilkin eleştirmecinin nerede durduğunu, nerede durup nereye baktığını belirlemesi ve kendi görüşünün hesabını verecek durumda bulunması gerektiği (önermelerinin tartışmaya açık bulunması) anlaşılır olmalıdır.

ÖYKÜ

YAVUZ DEMİR

KENTLER VE DUALAR

Üzerinden uçan serçenin kısa çığlığı duyuldu sadece...
Sert bir hareketle radyonun düğmesini çevirdi.

Ses kesilmişti.

‘Bir daha dinlemeyeceğim’, diye söylendi kendi kendine.

Serçe aynı şeyi bu kez geri dönerken yaptı.

Kısa bir çığlık...

Karşıdaki duvarın üstündeydi şimdi. Seri hareketlerle duvarın üstünde dolanıp duruyor, kısa çığlıklarla...

‘Bu türküyü bir daha dinlemeyeceğim’, dedi. Uzun ve yavaş bir günün gelişi gibiydi konuşması.

‘Ben senin yerinde olsam...’

Duymazdan geldi.

Kim konuşabilirdi ki? Kim kalmıştı ki konuşacak... Sadece kendisi ve serçe...

Sen benim yerimde olma. Karşılığı bu olmalıydı, böyle başlayan bir konuşmanın, daha devamını duymaya fırsat vermeden..

Yoksa duvarın arkasından mı gelmişti ses.

Hele bu saatte.

Yavaş ve uzun günün sabahında.

‘Serçe?’

Güldü!...

Yok daha neler...

Niçin?

Oysa, öyle şeyler duymuştu ki. Nice hikâyeler içinden gelip geçmişti çocukluğ, gençliği...

Yere eğildi. Ayağının dibindeki topraktan bir avuç aldı yukarı kaldırdı. Gözünü kırpmadan toprağa dikti.

‘Halaba bu mu?’ dedi. Uzaktan, şehirden gelen patlama sesine aldırış etmeden: ‘Halaba!’

Bir avuç siyah toprak, demir parçaları ile dolu... Kapkara, zifirî karanlık... ‘Halaba!’

Halaba, tıpkı serçenin kısa çığlığı gibi söylendi...

Serçe bir çırpıda duvarın sonuna kadar gitti. Kısa bir çığlık daha.

Radyonun üstünde durmakta olan minyatür resmini aldı ve serçeye doğru baktı. Babasının ona verdiği, gagasında bir fili taşıyan simurg kuşunun minyatürüydü bu. Arkasını çevirdi; el yazısı ile yazılmış bir not vardı.

‘Hikâyeci masalı bitirdiğinde anlattığı şuydu:’

Devamını okumadan tekrar resimli yüzünü çevirdi minyatürün. Bir ona bir serçeye baktı!

Minyatürü babası o gece damda vermişti ona. Arslan Dede kahvesinin müdavimleri Sultani Çarşısının gündüz sulanıp serinletilmiş frenk kaldırımlarından yürüyerek eve dönerken; geceye rağmen, aya inat, ışıl ışıl parıldaayan amber kokulu sokakları babasının kucagında uyuyarak geçmişti çocuk.

Damda serili yatağına yatırırken onu; korktuğunu anlattığı oğlunun yanına sokulup yavaşça şu mısraları okumuştur:

‘Biraz sabır küçük çocuk, biraz sabır

Ama Allahın koyduğu yerde

Yıldızlar daima yalnızdır’

Yıldızların altında serinlemiş yatağında Kamburun hayata dönüşünün mutluluğu ile uyuyakalmıştı çocuk.

Büyük bir patlama, serçe olduğu yerden havalandı; fakat çok uzağa gidemedi, kısa çığlığı ile tekrar eski yerine döndü.

Kentin kenarında, yüksekçe bir yerdeydi evleri... Tek ve تنها bir yer... Tam durduğu yerde, duvara sırtını vererek, aşağıya, kente doğru bakar ve şu mısraları söylerdi babası, yüzü sevinçle dolu:

Çalabım bir şar yaratmış iki cihan aresinde

Bakıcak didar görünür ol şarın kenaresinde

Hep kentin merkezinde olmayı istemişti. Hikâye dinlemekten dönerlerken bunca yolu yürümesinler diye.

Kenarda, kıyıda bir evde... Kenardan bakmayı niye istemişti ki babası...

O mısrayı hatırladı bir daha:

'Yıldızlar daima yalnızdır.'

*Yıldızları arkadaş edinerek uyumuştı o gece ve devamında. Sabah uyan-
dığına babasına Kamburun da hayata dönmesine nasıl sevindiğini söylemişti.*

Üzülür müydün, diye sormuştu babası.

Hikâyeler de değişti, diye düşündü. Yıldızların altında onları korkutmadan hikâye anlatacak kimse de kalmamıştı. Şimdi dinledikleri, avucundan dökülen, demir parçaları ile dolu zifirî topraktan belli değil miydi?

Bu söz başka... Bu sözdeki adamlar, hükümdar Şehriyâr'a benzemiyor, sözün dize getireceklerinden değil bunlar!..

'Bu Kamburun hikâyesine benzer hikâye işittiniz mi?', diye soranlardan değiller onlar!..

Halaba!

Bu hikâyelerin içinde kambur hayata dönmeyecek! Döndü mü?

*'Ve Sultan bütün anlatılanları işittikten sonra emr eder, bunlar altın harf-
lerle yazılmalı.'*

Bu söz başka....

Bu sözü kuranlar kimi duymuşlardı ki, diye düşündü:

*'Yurttaşlarım, bunu iftiharla sizinle paylaşmak isterim ki, devlet gemimizi
fırtınalardan ve hainlerden kurtararak Tanrıların da yardımıyla, güvenle lima-
na demirledik.'*

Sinbadın Gemisi mi?

Değil miydi?

Fırtınalar, Tanrılar, güvenli liman, korkudan sizi yıldızlar bile esirgeyemez...

İçi ürpertiyle doldu. Hava alacalanmıştı. Etrafı aydınlatacak süt beyazı toprak değil elinde tuttuğu....

'Söz', dedi kendi kendine, gemisiz, kaptansız, korkusuz söz, bir sözü daha hatırladı; kent ateşten bir topa dönmeye devam ederken:

*'Romalılar, yurttaşlar, köylüler, dinleyin; ben Sezar'ı gömmeye geldim,
övmeye değil. İnsanın ettiği kötülük yaşar ardından, iyilikse toprağa girer kemik-
leriyle.'*

Minyatür resmini eline aldı. Kısa çılgınlıklarla duvarın üstünde dolaşan ser-
çeye dikkat etmedi bile. Kent uzaktaydı şimdi, duyamadı onu. Sesin duyulacak
gücü de kalmamıştı zaten. Evin kapısını kapattı. Yüzü şarın kenarındaki eve
dönük okudu arkasını resmin:

*'Biz canlıların cehennemi gelecekte var olacak bir şey değil, eğer bir
cehennem varsa burada, çoktan aramızda, her gün içinde yaşadığımız, bir-
likte, yan yana durarak yarattığımız cehennem. İki yolu var acı çekmemenin:
Birincisi pek çok kişiye kolay gelir, cehennemi kabullenmek ve onu görmeyecek
kadar onunla bütünleşmek. İkinci yol riskli, sürekli bir dikkat ve eğitim istiyor,
cehennemin ortasında cehennem olmayan kim ve ne var, onu aramak ve buldu-
ğunda tanıyabilmek, onu yaşatmak, ona fırsat vermek.'*

Gagasında bir fil taşıyan simurg kuşunun minyatürünün arkasında yazılı bu satırlar babasının şu cümlesi ile başlıyordu:

‘Hikâyeci masalı bitirdiğinde anlattığı şeydu:’

Serçeye baktı. Neyi taşıyabilirdi? Yoksa sadece bana mı seslenebilirdi? Bütün gücü bu mu?

‘Ben senin yerinde olsam.’

Uzun ve yavaş günün gidişi gibi evden uzaklaştı. Serçe kısa çığlıkla uçtu üzerinden. Karşı duvardaydı şimdi, gagasında tuttuğu bir şey de yoktu.

Minyatür resmini cebine koydu.

‘Yolları duvarsız, evleri damsız ve yıldızsız kentlere gidiyorum. Gelmeyi isteyeceğini sanmıyorum.’

Hâlâ benim yerimde olmak istiyor musun?’

Serçenin kısa çığlığı bu kez yere düştü...

Uzakta, zeytin ağaçlarının dibindeki küçük evden o türküyü bir daha duydu; uzun ve yavaş günle birlikte kentten uzaklaşırken:

İşte geldik gidiyoruz

Şen olasın Halep şehri

MEHMET KAHRAMAN

BİLMEDİĞİM BİR ŞEY SÖYLE

Berbat bir gün geçirmiştim ve hemen eve gitmek istiyordum. Eve gidince de iş bitmiyor ya yine de eve gitmek düşüncesi beni rahatlatmıştı. Şerife’yi dinlemek istemiyordum. Öğlen fena hâlde bozulmuşum. Hiçbir şey olmamış gibi, “Biraz konuşalım mı önemli bir şey söyleyeceğim” dedi. Beni üzdün Şerife diyemedim. Öylesine doğaldı ki, kırdığının farkında bile değildi. Şu an seninle konuşmak istemiyorum, deyip yürüdüm. “Akşam istemeye gelecekle,” dedi arkamdan.

Şerife’ye kendimce bir ders vermek istemişim, fakat o bunun farkında bile değildi. Onu orada bir başına koyup devam ettim. Bu sefer kendimle boğuşmaya başladım, doğru mu yapmışım? Kafamdan çıkmıyordu bir türlü; durağa yürürken, otobüsteyken, kapıyı açarken, üzerimi değiştirirken, mutfak önlüğünü takarken, soğanı doğrarken, küçüklere bağırırken bile aklım hep ondaydı. Ne anlatacak ki diye başlayan... Olsa olsa şunu anlatır diye devam eden konuşmalar zihnimde dönüp durdu. Şerife’nin görüştüğü kaçınıcı erkekti bu bilmiyorum. Şimdi bir rakam söylerim abartılı olur da inanmazsınız. Her ay birine âşık olur. Bu sefer daha ciddidir. Hatta beyefendi çıkmıştır. Kadın ruhundan anlar. Güzel sözler söyler. Bense acırım sadece. Kırkına geldiği hâlde evlenememiş, fakat evlenmek hevesinden de vazgeçmemiş bir hanım evladı. Evlenmediği için mi bilmiyorum hiç de büyümemiş, sanki ergenlik çağında bir kız gibi. Ağırılığı, etkisi olmayan; yalnız güzel olmayı önemseyen, kuaför, makyaj setleri, renkli

ve süslü giysiler giyen biri; bu yüzden dalga geçer bizim kızlar; “Şeri” derler kısaca: “Şeri, bu hafta kiminle takılıyorsun?”

İlk zamanlar gerçek talipleri olmuş, lakin abisi hiçbirine vermemiş. Neden diye sorduğumda verdiği cevap: “Anneme ve ona bakmam için”. Nasıl yani demişim. İş çıkışı bir kafeye oturmuştuk. Ben yeni evliydim. Henüz çocuk yoktu. En fazla bir saat deyip üç saat oturmuştuk. O zaman anlattı. “Annem felçli, abim işsiz. Bir tek ben çalışıyordum. Benim paramla evi geçindiriyorduk. Zaten hepsini abim alıyordu elimden. Anneme de ben bakıyorum.” Anlamsız bir cümle kurmuş olduğumu bilsem de parasının kendisine ait olduğunu, vermemesi gerektiğini söyledim. “Beni bıçakla yaraladı” dedi. “Kolumu kesti.” Bluzunu sıyırıp izi gösterdi. Polise gitmedin mi dedim. “Sen galiba filmlerde yaşıyorsun.” dedi ilk kez doğrudan beni muhatap alarak. “Polis salınca nereye gidecek? Ben hata ettim, özür dilerim mi diyecek? Ben daha çok anneme acıyorum. Oğlu küçükken ona bel bağlamıştı. Benden alır ona verirdi. Kendi dövemediği zamanlar abime dövdürürdü. Şimdi o oğlan hem onu hem beni dövüyor. Parayı verince dövmüyor ama...” Alışmış gibi ağlamadan anlattı. Onu dinlerken ben ağladım.

Anlatmadığı başka bir şey kalmış mıydı? Genç kızlık hayallerini, babasının ölümünden sonra bozulan aile düzenini, annesinin hastalığını, abisinin baskısını, gelen taliplerinin boş dönmesini, sevmek ve sevilme ihtiyacını, yalnızlığını, umutlarını, beklentilerini... Hayatı trajik bir romandı bana göre. Her şey mümkünken hiçbir şeyin olmaması, buna rağmen aklına kötü bir düşünce ya da ilenme getirmemesi, kaderim böyleymiş deyip sabretmesi trajedi değil de nedir?

“Biliyor musun, sen benim en iyi arkadaşımın.”

Böyle söylemeseydin keşke...

Yürüyorduk. Yine iş çıkışı. Bütün günü de beraber geçiyorduk ama isteyken daha çok günlük işlerden, dedikodulardan konuşur, kendimizden bahsetmezdik. Mahrem sırlar iş yerine taşınmamalıydı. Sırlar, arkadaşlık ortamının olduğu, artık dostluk moduna geçilen atmosferde anlatılır. Tanışıklığımızın ikinci yılıydı, ilk yıl birbirimizi tartmış, arkadaşlığımızın dostluk mertebesine geçmesine izin vermiştik. Ona dair kuşkularım vardı içimde, fakat daha çok zekâsıyla ilgiliydi bu; samimiyeti, vefası, fedakârlığı bizi tamamladı. Benden beş yaş büyük olmasına rağmen sanki abla benim de o, benim küçük kardeşimdi. İşlerime yardım ediyor, saçımı toplarken çantamı tutuyor, dalgınlıkla yola çıkarsam kolumdan çekiyor, yemek tarifleri veriyordu. Her şeyi biliyorsun maşallah, dedim. “Mecburen,” dedi, “Babamın üzüntüsü, annemin uzun tedavi süresi, abimin umursamaz tavrı beni büyük bir yükün altına soktu. Doğal bir süreçti, zoruma gitmedi. Hatta bundan mutluluk bile duydum, çünkü eli ekmek tutan kişi bendim. Abim bir fabrikada asgari ücretle çalışıyordu. Evliydi ve iki çocuğu

vardı, yengem üçüncüye hamileydi. Bazen ona yardım ediyordum, parası yetmiyordu.” Acıdım. İyi niyetli, yanlışlar yapsa da içinde kötülük barındırmayan bu kıza üzuldüm. Mutlu olmayı hak ediyordu. Zorluklar olsa da yaşamalı, hayal ettiklerinin az bir kısmını tatmalıydı. Fakat bu, o kadar kolay değildi. Sizin dışınızda pek çok etken vardı engelleyen. İbrahim gibi dönüp dursanız da hakikatin etrafında, ol denmeden olmuyor. Şerife, başına gelen her şeyi kaderle açıklamayı öğrenmişti. Böylelikle ne depresyona giriyor ne de hayata küsüyordu. Yalnızca korkuyordu, yaşlanmaktan, yalnız kalmaktan, ölmekten, anne olamamaktan, bir de Şeri’yi herkesin duymasından.

Şerife her şeye inanacak kadar saf, her gördüğüne kanacak kadar masumdu. Şeri, dua et de annen çabuk ölsün o zaman evlenirsin, diyen birine, “Amin,” diyecek; bu sözden kısa bir süre sonra annesi öldüğünde üzümlük belirtisi göstermeden -ölüm izninin bitiminde- süslü kıyafetlerle gelecek, gülcüklerle baş sağlığı dileklerini kabul edecekti. Artık önünde bir engel kalmamıştı. Kendine gel, ne yaptığının farkında mısın? Herkes seninle dalga geçiyor. Annen öldü, sen ne yapıyorsun dediğimde, “Ama her akşam Kuran okuyorum” diyecekti. Her şeyi söyledim, ne varsa saydım döktüm. Biraz bekledi. Ayağa kalktı. Sarılıp ağladı. “Geceleri korkuyorum.” dedi, kimse yok.

Annesinin ölümünden bir yıl sonra bir talibi daha oldu Şerife’nin. Bu sefer gerçekten çok ciddi idi. Adam kendisinden beş yaş büyüktü ve hiç evlenmemişti. İkisi de birbirlerinin neden evlenemediğine dair soru sormadı. İki saate yakın konuştular. Abisinin haberi yoktu. Yine haberi olmadan bir süre daha devam etmeye karar verdiler. Birbirlerini tanımaya ihtiyaçları vardı. Şerife birbirlerine uygun olduklarını düşünüyordu, hemen atılmamak için “Tamam.” dedi, bir süre daha devam ettiler. Adam memurdu. Söylediğine göre çok kibardı. Boylu poslu değilse de yakışıklı sayılırdı. Ön tarafında saç olmaması onu daha karizmatik yapıyordu. İkisi de birbirlerini kabul etmişlerdi. Şerife abisinin rızasını aramasa mutlu bir birlıkliliğe evet diyebilirdi. Ne var ki evden gelinlikle çıkmak istiyordu ve birinden istenmeliydi. Ayrıca kötü de olsa hayattaki tek yakını abisiydi. Kendine bir şey olduğunda kapısını çalacağı tek kişi. O yüzden kızamadım Şerife’ye.

Artık neredeyse bütün günüm onunla geçiyordu. İş yerinde zaten beraberdik. Eve geldiğimdeyse farkında olmadan birlikte olmaya devam ediyordum. Onu düşünmek bir tarafa eşime her akşam Şerife’yi anlatıyordum. Başka konu mu kalmadı dedi bir keresinde, varsa yoksa Şerife. Kendini iyi kaptırdın sen bu ablalığa. Konuşman ona benzemeye başladı farkında değilsin deyince durumun vahametini fark ettim. Nasıl olacağını bilmeden biraz geri çekilmeye karar verdim. O günden sonra iş çıkışı oturmaları azalttım. Mesaide mümkün mertebe resmî takıldım. Anladı ama üstelemedi. “Kırdım mı seni” dedi özür dileyerek.

Hayır, ama dedim, herkesin sıkıntıları var. Sonra biraz esneterek dengeyi sağlamaya çalıştım. Ben de sahip çıkmazsam kime gidecekti. Diğer arkadaşlarının gözünde bir değeri yoktu. Şeri idi o, biraz eğlenip vakit geçirecekler, sıkıldıkları zaman takılacaklar. Şerife benim derdimdi. Onun mutlu olmasını, hayallerinin bir kısmını gerçekleştirmesini istiyordum. Senin tanıdığın biri yok mu dedim eşime, buna bir koca bulalım. Eşim de anlayışsızdı, kimsenin başını yakamam dedi. Hem evlilik kolay bir şey mi de önayak olacağız.

Haklıydı aslında, fakat çaresize, muhtaca yardım etmek sadece ekmek vermek mi? Hayat insana çok şey öğretiyor gerçekten. Yalnızsan, güçlü ve yetenekli değilsen iyi olman, çalışkan olman işe yaramıyor. İşleri olunca kullanıyor, işleri bitince de fırlatıyorlar. Her insan becerikli, ağır, sempatik olamaz, özellikle doğuştan mağdur olanlar kendi işlerini görseler de sosyal hayatta ilişki özrü yaşıyor ve yardıma muhtaç oluyorlar. Bu yüzden Şerife bizim ayrıca kardeşimizdi. Kim anlar ki bunları. Arkadaşlara söyledim, yapmayın ayıp oluyor, sizden kaç yaş büyük, biraz saygı gösterin. Ortada matah bir şey varmış gibi, şurada eğleniyoruz, diyebiliyorlar rahatlıkla. Garip olmak eğlence vesilesi!

O gün de konu Şerife'nin yeni koca adayıydı. Çok ciddi olanına abisi vermemişti. Hiçbir gerekçe söylememiş Şerife'ye. Olmaz demiş. Şimdiki üç çocuklu, elli yaşın üzerinde biri. Cep telefonundan gösteriyor kızlara. Kızlar bayağı yakışıklı bu deyip gülüyorlar. Bana da gösterdi onay almak için. Önemli olan abinin ne diyeceği. "Belki söylemem" dedi. Telefonu göstererek, zaten o da söyleme dedi. Seni hayatımın kadını yapacağım... İnandın mı dedim ona. Acele etme, iyi düşün. Söylediklerimi umursamıyormuş gibi yapıp kızlarla çıktılar.

Beni asıl kızdıran öğle arası kızları yemeğe götürmesiydi. Sözde kutlama yemeği, neyi kutluyorlarsa. Dönerlerken gördüm. Beni gördüğü hâlde görmezden geldi. Neşeli neşeli anlatıyordu. "Emekli olunca..." diye başlayan cümlenin sonunu duymadım. Acayip öfkelenmiştim. Salaksın dedim. Onunla nasıl dalga geçtiklerini görmüyordu. Hak ediyorsun dedim. Daha fazla dayanamayıp yanına gittim. Kenara çektim, bunlar sana Şeri diyor, seni salak yerine koyup eğleniyorlar, görmüyor musun dedim. Kolunu elimden çekti. Ne var bunda, arkadaş arkadaş konuşuyoruz. Onlar benim mutluluğumu istiyor. Sen benim annem misin abim mi... Öylece kalakaldım. Şeri kızlarla birlikte gitti.

Bütün gece onu düşündüm, söylediği sözü. Gücenmişim, incinmiş. Sanki her şeyine karışıyordum. Bir de hiçbir şey olmamış gibi konuşmaya geliyordu. Kaldıramadım. Fakat gece boyunca zihnimden hiç çıkmadı. Sabah olunca ilk işim onunla konuşmaktı. Sarılabilirdim belki.

Her zamankinden geç geldi Şerife. Kimseyle konuşmadan masasına geçti. Makyajsız hâli ve özensiz kıyafeti dikkat çekti. Kızlar bir araya toplanıp tah-

min yürüttü. “Bu seferki de olmadı.” Yeni bir dünürücü... Kızlar, gelecek hafta yapılacak nişanı konuşarak dağıldı.

Aradan biraz zaman geçince Şerife'nin yanına gittim. Ona, gece rüyamda kendisini gördüğümü söyledim. İyi misin dedim. Gözlerinden yaşlar akmaya başladı. Birlikte lavaboya gittik. Tuvaletlerde kimse olup olmadığını kontrol ettikten sonra sordum. Neyin var, niye ağlıyorsun?

“Akşam beni istemeye geleceklerdi. Abim bile, tamam demişti. Ama gelmediler. Telefona da cevap vermedi. Oysa...”

Oysa ne?

“Fazla değil ama işlerini düzeltmesi için biraz borç para vermiştim.”

Şerife boynuma sarılıp ağladı. Yaşadığı talihsizlikler yetmiyormuş gibi bir de evlilik vaadiyle dolandırılmıştı.